

nost vylučující dle § 2 písm. e) a g) tr. zák. poukazuje na to, že obžalovaný jen ze skutkového omylu, který mu nedal seznati trestnost jeho počínání, měl za to, že jest vázán rozkazem představeného, by hlínu v jílovíšti podkopával a že jen z té příčiny se nevzepřel proti nezákonnému rozkazu, že měl za to, že byl dán v zájmu majitele, by se tak více vytěžilo. Neodolatelné donucení shledává stížnost v tom, že obžalovaný byl nucen, podrobiti se příkazu představeného, nechtěl-li pozbyti práce a výdělků v době, kdy naděje na jiný výdělek byla malá. Kdyby se byl nepodrobil, musel nutně počítati s propuštěním z práce. Poněvadž nejednal ze svobodné vůle, nýbrž z určení druhého, zodpovídá za jednání pouze ten, od koho rozkaz vyšel (čís. 9 a) § 281 tr. ř.). Tato námitka by byla na místě, kdyby obžalovaný nebyl v době činu přičetným, nebo jednal jako nástroj osoby třetí, byl k jednání násilím donucen a t. d. Nic takového nebylo za řízení ani tvrzeno. Jinak nezjišťuje rozsudek ani omylu, stěžovatelem tvrzeného ani okolností, z nichž stěžovatel dovozuje neodolatelné donucení. Soud se ovšem zabývá námitkou obžalovaného, že se obával, že přijde o práci a výdělek, nebude-li pracovati tak, jak mu představený nařizoval, neuznal ji však za správnou, poněvadž obžalovaný měl možnost domáhati se nápravy u majitele podniku, požadoval-li na něm představený práci nedovolenou. Kdyby opravdu měl za to, že musí spíše poslechnouti rozkazu představeného, než mín. nařízení ze dne 29. května 1908, čís. 118 ř. zák., které zakazovalo podkopávání a jehož obsah mu byl znám, pak by nešlo o omyl skutkový dle § 2 písm. e) tr. zák., který jedině by mohl vyloučiti trestný úmysl, nýbrž o omyl právní, který dle zásady §§ 3 a 233 tr. zák. pachatele neomlouvá. Pokud jde o neodolatelné donucení stačí uvést, že nemůže se pachatel dovolávati beztrestnosti, když se odhodlal k činu, ve veřejném zájmu přísným trestem ohroženému, jen proto, by se po případě vyhnul újmě, která mu dle jeho mínění hrozila, kdyby byl z práce propuštěn, to tím méně, že obžalovaný ani netvrdil, že by jiné práce a výdělků nedostal.

Čís. 458.

Byl-li pachatel, obžalovaný pro různé trestní činy soukromožalobní, pro některé z nich odsouzen, pro jiné osvobozen, dlužno poměrně rozdělit, pokud jest to možno, břemeno útrat.

(Rozh. ze dne 28. května 1921, Kr II 291/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozhodnutím krajského soudu jako odvolacího soudu ve Znojmě ze dne 12. ledna 1921, kterým byl obžalovaný odsouzen k náhradě všech útrat řízení trestního, porušen byl zákon v ustanovení §§ 389 a 390 tr. ř.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu ze dne 9. listopadu 1920 byl uznán obžalovaný vinným přestupkem urážky na cti dle §§ 488 a 491 tr. zák., jehož dopustil se tím, že 30. dubna 1920 obviňoval soukromého obžalobce

lesního správce, že se vyváží z lesa nečíslované dříví, dne 14. května 1920 vytýkal témuž, že ho sekiruje z národní zášti a v druhé polovici května 1920 na prvním místě uvedenou předhůzku opakoval. Dle § 493 tr. zák. byl obžalovaný odsouzen do vězení na jeden týden, zotřeseného jedním postem, a byla mu dle § 389 tr. ř. uložena náhrada útrat řízení trestního, najmě náhrada 828 K 30 h za právnické zastupování soukromého obžalobce. K odvolání obžalovaného byl rozsudek ten rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu ve Znojmě ze dne 12. ledna 1921 částečně změněn tím způsobem, že obviněný byl v bodu prvním a bodu třetím z obžaloby sprostěn a pouze v bodu druhém byl odsuzující výrok potvrzen. Trest byl obviněnému snižen na 3 dni, ale dle § 389 a 390 odstavec druhý tr. ř. byl odsouzen k náhradě útrat trestního řízení. Tímto rozhodnutím o nákladech byl zákon porušen. Dle § 389 odstavec druhý tr. ř. má soud, vztahovalo-li se řízení k několika trestným činům, pokud lze, z náhrady vyloučiti náklady, které povstaly za příčinou činů, jimiž obviněný nebyl uznán vinným. Dle § 390 odstavec první tr. ř. má soukromý obžalobce nahraditi náklady, které za příčinou jeho žádosti vzešly. V tomto případě byly jednotlivé urážky proneseny při různých příležitostech a jde také o urážky různého způsobu, takže zjištění skutkové povahy ohledně každého jednotlivého činu vyžadovalo zvláštního průvodního řízení. Zejména nabídnutý důkaz pravdy, jenž shledán byl v příčině bodu 1. a 3. za provedený, zvýšil podstatně útraty trestního řízení, jež bylo možno dle § 389 odstavec druhý tr. ř. odloučeně určit a dle § 390 odstavec první tr. ř. náhradu jich nezměřitelnějšímu soukromému žalobci uložit.

Čís. 459.

**Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.).
Peníze nejsou předměty potřeby ve smyslu předpisů o válečné lichvě.**

(Rozh. ze dne 28. května 1921, Kr II 296/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního jako lichevního soudu v Brně ze dne 30. března 1920 a rozsudkem lichevního jako odvolacího soudu zemského v Brně ze dne 5. června 1920 porušen byl zákon v ustanovení § 1 cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák. rozsudky ty se zrušují a obžalovaný sprostuje se dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek předražování dle § 20 odstavec první citovaného cís. nařízení.

Důvody:

Rozsudkem okresního jako lichevního soudu v Brně ze dne 30. března 1920 byl obžalovaný odsouzen pro přestupek předražování dle § 20 odstavec první cís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák., jehož se prý dopustil tím, že dne 24. července 1919 v Brně za předmět potřeby, totiž cizozemské peníze (rakouské koruny) zřejmě přemrštěnou cenu požadoval, kterýžto rozsudek byl lichevním odvolacím soudem zemského soudu v Brně nálezem ze dne 5. června 1920 potvrzen. Názor, že peníze